

GAM-054051

Seat No. _____

M. A. (Sem. IV) Examination

March / April – 2019

MAOOC - 406 : Sanskrit : Paper - IV

(Alankar Shastra) (काव्यमीमांसा)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- ૧ નીચેનામાંથી ગમે તે ચાર સમજાવો. ૧૪
- (૧) સા સૂક્તિધેનુ: સરસ્વતી હ્યદિ ન: સન્નિધત્તામ્ ।
- (૨) કવિશબ્દશ્ચ 'કબૃવર્ણને ' इत्यस्य धातो: काव्यकर्मणो रूपम् ।
- (૩) द्वैपायनस्तु श्लोकप्रथमाध्यायी तत्प्रभावेन शतसाहस्रं संहिता भारतम् ।
- (૪) कविमार्गानुग्राही कथमेष दोषः? इति यायावरीयः ।
- (૫) स च त्रिधा स्वर्ग्यो, भौमः पातालीयश्च ।
- (૬) अनेकत्र प्रवृत्तवृत्तीनामेकत्राचरणं नियमः। तद्यथा- समुद्रष्वेव मकराः, ताम्रपण्यामेव मौक्तिकानि।
- (૭) चक्षरादेरनेकर्णोपवर्णनम् ।
- (૮) सतोडपि गुणस्यानिबन्धनम् ।
- ૨ કાવ્યમીમાંસાના આધારે કાવ્યપુરુષોત્પત્તિની કથા વર્ણવી અન્ય પ્રાપ્ત કથા સાથે સરખાવો. ૧૪
- અથવા
- રાજશેખરને અભિમત વૃત્તિ અને પ્રવૃત્તિના સ્વરૂપની સવિસ્તાર ચર્ચા કરો.
- ૩ રાજશેખર પ્રમાણે કવિસમયની ચર્ચા કરો. ૧૪
- અથવા
- કવિસમય એટલે શું ? તે સ્પષ્ટ સમજાવી તેના રાજશેખરે આપેલા પ્રકારો ચર્ચો.
- ૪ રાજશેખરના મતે રીતિનું સ્વરૂપ અને પ્રકારો જણાવો. ૧૪
- અથવા
- કાવ્યશાસ્ત્રીઓએ આપેલ રીતિના પર્યાયો જણાવી તેના આધારે પ્રકારની ચર્ચા કરો.
- ૫ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો. (કોઇપણ સાત) ૧૪
- (૧) કાવ્યપુરુષની સ્તુતિ કોણ કરે છે ?
- (૨) રાજશેખર કયા તત્વને કાવ્યપુરુષનો આત્મા કહે છે ?
- (૩) કાવ્યમીમાંસાના પંદરમા અધ્યાયનું નામ જણાવો.
- (૪) કાવ્યપુરુષની કથા અન્ય કયા ગ્રંથમાં જોવા મળે છે ?

- (પ) રીતિસમ્પ્રદાયના પુરસ્કર્તા કોણ છે ?
- (ડ) રાજશેખર સત્યિત્તિ વૃત્તિ કોને કહે છે ?
- (ઙ) પર્વત પર સુવર્ણ હોવું (પર્વતમાત્રે સુવર્ણમ) એ કયો કવિ સમય છે ?
- (ચ) રાજશેખર પોતાના માટે કયું પદ પ્રયોજે છે?
- (લ) ચક્રવર્તી ક્ષેત્ર ક્યાં આવેલું છે ?
- (૧૦) કાવ્ય શરીર શેનાથી અલંકૃત થાય છે ?
-